

aldeles upraktisk. Naar den almindelige Befolkning skulde kunne affeje sig ligeligt inden for begge de 2 Vælgerklasser, hvorfor skulle vi saa dele Befolkningen i 2 Klasser? Hvorfor saa ikke lade alle stemme under et og ad en langt simplere Vej saa et sandt Billede af, hvorledes i Virkeligheden Interesserne dele sig i Befolkningen. Og hvis det ikke er Tilfældet, at slikt sker, saa er Faren for, at dette lille Mindretal vilde kunne komme til at spille den afgørende Rolle, for stor til, at jeg for mit Vedkommende kunde gaa med til at forsvare en saadan Deling. Det ærede Medlem sagde, at Fremfriddet i dette Lovforslag jo var dette, at der var medtaget som Vælger enhver, der bidrager til Kommunens Fornødenheder. Der er jo paavist fra anden Side — ogsaa fra det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 4de Valgkreds (Scharling) — hvorledes dette i Virkeligheden ikke er Tilfældet, og hvorledes der vilde kunne tænkes Mennesker, der give deres Bidrag til Tilfredsstillelsen af Kommunens Fornødenheder, som ifølge den Form, Loven nu har, ikke vilde kunne blive Vælgere. Naar man særlig har henvist til de Bausfæligheder, der ere ved Udregningen af Arealstaten eller ved at indstaa for, at denne Arealstat virkelig betales af de enkelte Vejere, saa vil jeg sige dertil, at Bausfæligheden vilde vel kunne overvindes ved Udregning; og selv om det maaste i det enkelte Tilfælde ikke vil blive saa ganske let at afgøre, om det er Ejeren eller Vejeren, der betaler denne Stat, saa maa man dog sige, at i det store og væsentlige er det dog Vejeren, som muliggør det for Ejeren at betale denne Stat; det er Forbrugerne af Husfæligheder, altsaa de Samsundsklasser, der bruge den Slags Boliger, som overhovedet gør det muligt, at den Stat kan blive betalt. I sidste Instans bliver det altsaa dog som Regel Vejeren, der maa siges at bestride denne Stat.

Det ærede Medlem for Viborg sagde endvidere, at Humanitetshensyn havde gjort sig stærkt gældende i denne Lov. Det ærede Medlem nævnte i den Henseende, at man havde udvidet Valgretten. Ja, jeg vilde have været enig med det ærede Medlem i, at dette var sket, forsaavidt man ikke havde kunnet betingelser til denne Udvidelse af Valgretten; hvis Forholdet havde været det, at man blot havde sagt: Der er nu disse Mennesker, som betale Indkomstskat af fra 800—1,000 Kr., men som ingen Valgret have; det er ubilligt, at de skulle staa uden nogen Ret, der svarer til deres Forpligtelser, lad dem derfor ogsaa saa Valgret — saa

vilde jeg have sagt: det er en human Tankegang, eller i alt Fald en retfærdig Tankegang. Men det er ikke saaledes, man har gjort; man har, saamtidig med at udvide Valgretten paa den ene Side, begrænset Valgretten paa andre Maader, og det kan være Tvivl underkastet, hvad der vejer mest her, enten Bevægelsen til den ene Side eller Bevægelsen til den anden Side. Derfor forekommer det mig, at Humanitetshensyn ikke vel kunne anlægges lige over for denne Sag. Nej, man maa anlægge i saadanne Forhold det rene og store Retfærdighedshensyn: Hvad have de enkelte Borgere i Samsundet Krav paa ifølge deres Forhold til Samsundet? Det blev sagt af det samme ærede Medlem, at det jo dog var dem, der gav Pengene til Kommunen, der udelukkende maatte have Retten til at afgøre, hvorledes disse Penge skulde bruges. Det forekommer mig ikke, at den Sætning er absolut tvivlende rigtig. Hvis vi vilde tænke os Forholdet sat paa Spidsen, saa kunde vi tænke os en Kommune, f. Eks. en Fabrikskommune, som bestod af nogle enkelte, ganske overordentlig rige Fabrikshefter, som paa Grund af deres økonomiske Stilling maatte betale en saadan overvejende Broderpart af de Statter, som Kommunen udstriver, og saa en aldeles nbemidlet Fabriks-Arbejderbefolkning, der ingen Statter betaler. Jeg vil deraf ikke drage den Konsekvens, at saa har denne Kommunes Anliggender helt at ligge i Hænderne paa disse Mænd; thi en Kommunes Anliggender ere, selv naar der virkes med Penge, ikke udelukkende af økonomisk Art. En Kommune er dog mere sammensat, end at det rent finansielle Hensyn skulde være i Stand til at afgøre alt. Naar der er Tale om Skolevæsenet i en Kommune, er det ikke alene Spørgsmaalet om, hvad der koster mer eller mindre, der bliver det afgørende, naar der bliver Tale om Forsørgelse af fattige i en Kommune, er det vel ikke udelukkende, hvad der er billigt eller dyrest, der bliver det afgørende. Der er virkelig Hensyn af en ganske anden Art end de økonomiske, som ogsaa maa gøre sig gældende i en Kommune, og det forekommer mig derfor ikke, at det er et fuldtud rigtigt Udtryk, der er brugt i en af Magistratens Betænkninger til Indenrigsministeren, naar det siges, at en Kommune udelukkende bør betragtes som en økonomisk Institution. En Kommune er ligesaa fuldt en human Institution, hvilende paa et bestemt, lobbegrundet Grundlag. Naar alle disse Hensyn skulle gøres gældende i en Kommune, vil det ikke være rigtigt, at det er dem, der betale den største Stat, der bedst eller udelukkende ville være i